

เอกสารวิชาการส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง

หลักสิทธิมนุษยชน

จัดทำโดย

พลอากาศโท วิสุรินทร์ มุลละ

รหัส ๕๗๐๒๓๓

เอกสารวิชาการนี้เป็นส่วนหนึ่งของการอบรม
หลักสูตร “หลักนิติธรรมเพื่อประชาธิปไตย” รุ่นที่ ๒

วิทยาลัยรัฐธรรมนูญ

สถาบันรัฐธรรมนูญศึกษา

สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ

หลักสิทธิมนุษยชน

กระแสแห่งโลกยุคปัจจุบัน เป็นกระแสของโลกโลกาภิวัตน์ เศรษฐกิจทุนนิยม ยุคแห่งข้อมูลข่าวสาร และความเป็นประชาธิปไตย ซึ่งสิ่งจำเป็นสำหรับพื้นฐานของประชาธิปไตยที่เป็นกระแส วิพากษ์วิจารณ์และการศึกษาทั่วโลกที่สำคัญประเด็นหนึ่งก็คือ กระแสเรื่องสิทธิมนุษยชน (Human Right) หมายถึง สิทธิขั้นพื้นฐานที่มนุษย์เกิดมาพร้อมกับความเท่าเทียมกันในแง่ศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์และสิทธิ เพื่อดำรงชีวิตอย่างมีศักดิ์ศรี โดยไม่คำนึงถึงความแตกต่างในเรื่อง เชื้อชาติ สีผิว เพศ อายุ ภาษาศาสนา และสถานภาพทางกายและสุขภาพรวมทั้งความเชื่อทางการเมือง หรือความเชื่ออื่น ๆ ที่ขึ้นกับพื้นฐานทางสังคม สิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งที่ไม่สามารถถ่ายทอดหรือโอน ให้แก่ผู้อื่น สิทธิมนุษยชนที่มนุษย์ทุกคนสมควรได้รับ ในการที่จะมีความสุขในฐานะที่เป็นส่วนหนึ่งของ สังคม สิทธิมนุษยชนปกป้องปัจเจกชน ตลอดจนเสรีภาพและศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ของบุคคลนั้น ๆ การเคารพสิทธิมนุษยชนเป็นสิ่งสำคัญต่อความมั่นคงและความสงบสุขของสังคม ขณะเดียวกัน ก็ไม่สนับสนุนความเกลียดชัง โกรธแค้น และความไม่สงบต่าง ๆ

สิทธิมนุษยชน

เป็นสิทธิประจำตัวของมนุษย์ทุกคน เพราะมนุษย์ทุกคนมีศักดิ์ศรี มีเกียรติศักดิ์ประจำตัว สิทธิมนุษยชนไม่สามารถโอนให้แก่กันได้ แต่นักปฏิบัติการสิทธิมนุษยชนให้คำอธิบายว่า เราเรียก สิ่งจำเป็นสำหรับคนทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน ซึ่งทำให้คน ๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้อย่าง มีความเหมาะสมแก่ความเป็นคนและสามารถมีการพัฒนาตนเองได้ ว่า คือ “สิทธิมนุษยชน” เมื่อนำ คำอธิบายทั้ง 2 ประการมาประกอบกัน ก็สามารถเข้าใจได้ว่า สิทธิมนุษยชน คือ สิ่งจำเป็นสำหรับ ทุกคนที่ต้องได้รับในฐานะที่เป็นคน เพื่อให้คน ๆ นั้นมีชีวิตอยู่รอดได้และมีการพัฒนา สิทธิมนุษยชนจึงมี 2 ระดับ

ระดับแรก

สิทธิที่ติดตัวทุกคนมาแต่เกิด ไม่สามารถถ่ายโอนให้แก่กันได้ อยู่เหนือกฎหมายและอำนาจใด ๆ ของรัฐทุกรัฐ สิทธิเหล่านี้ได้แก่ สิทธิในชีวิตห้ามฆ่าหรือทำร้ายต่อชีวิต ห้ามการค้ามนุษย์ ห้ามทรมานอย่างโหดร้าย คนทุกคนมีสิทธิในความเชื่อมโนธรรมหรือลัทธิทางศาสนา ทางการเมือง มีเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็นและแสดงออกหรือการสื่อความหมายโดยวิธีอื่น สิทธิมนุษยชนเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องมีกฎหมายมารองรับ สิทธิเหล่านี้ก็ดำรงอยู่ซึ่งอย่างน้อยอยู่ในมโนธรรมสำนึกถึงบาปบุญคุณโทษที่อยู่ในตัวของแต่ละคน เช่น แม้ไม่มีกฎหมายบัญญัติว่าการฆ่าคนนั้นเป็นสิ่งต้องห้ามเป็นบาปในทางศาสนา เป็นต้น

ระดับที่สอง

เป็นสิทธิที่ต้องได้รับการรับรองในรูปแบบของกฎหมายหรือต้องได้รับการคุ้มครองโดยรัฐบาล ได้แก่ การได้รับสัญชาติ การมีงานทำ การได้รับความคุ้มครองแรงงานความเสมอภาคของหญิงชาย สิทธิเด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุ และคนพิการ การได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การประกันการว่างงาน การได้รับบริการทางด้านสาธารณสุข การสามารถแสดงออกทางด้านวัฒนธรรมอย่างอิสระสามารถได้รับความเพลิดเพลินจากศิลปะ วัฒนธรรมในกลุ่มของตน เป็นต้น

องค์ประกอบของสิทธิมนุษยชนพื้นฐาน

ความปลอดภัย

ความปลอดภัยเป็นองค์ประกอบพื้นฐานที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง บุคคลทุกคนมีสิทธิในการมีชีวิตและสิทธิที่จะไม่ถูกล่วงละเมิดอันรวมไปถึงการห้ามทรมาน ห้ามจำขังบุคคลตามอำเภอใจ ห้ามบังคับใช้แรงงาน และห้ามละเมิดความเป็นส่วนตัวทั้งในด้านที่เกี่ยวกับครอบครัวและที่อยู่อาศัยของบุคคลตามอำเภอใจด้วย

เสรีภาพ

สิ่งแรกที่สำคัญที่สุดคือ การเป็นอิสระจากความเป็นทาส การมีเสรีภาพ อันได้แก่ เสรีภาพในการนับถือศาสนา เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการตั้งกลุ่มหรือสมาคม เสรีภาพในการย้ายถิ่นฐานในประเทศบ้านเกิดของตน หรือย้ายออกนอกหรือกลับเข้าประเทศ

สิทธิในทรัพย์สิน

บุคคลมีสิทธิที่จะเป็นเจ้าของทรัพย์สิน ทั้งในรูปแบบที่เป็นเจ้าของเพียงคนเดียวหรือแบบเป็นเจ้าของร่วมกับผู้อื่น รัฐไม่มีสิทธิรับทรัพย์สินไปตามอำเภอใจได้ สิทธิในการเป็นเจ้าของนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนามาตรฐานความเป็นอยู่ของบุคคล และด้วยเหตุนี้ก็เป็น การสร้างความรุ่งเรืองให้แก่เศรษฐกิจของชาติด้วย

ประชาธิปไตย

ความต้องการของประชาชนคือพื้นฐานของรัฐบาลแบบประชาธิปไตย ซึ่งเปิดโอกาสให้พลเมืองมีส่วนร่วมในการปกครองระดับชาติหรือระดับรัฐ ไม่ว่าจะโดยตรงหรือผ่านทางตัวแทนที่ได้รับเลือกตั้ง ในระบอบประชาธิปไตย ประชาชนมีสิทธิที่จะลงคะแนนเสียงหรือเข้าร่วมองค์กรด้านการเมือง ตั้งพรรคการเมืองหรือสร้างความเคลื่อนไหวทางการเมือง มีสิทธิในการรณรงค์หรือเข้าร่วมประท้วงต่าง ๆ

ความเสมอภาค

แนวคิดเรื่องความเสมอภาคนี้จะรับประกันว่าจะไม่มีการเลือกปฏิบัติ และการปฏิบัติที่เท่าเทียมกัน ภายใต้กฎหมาย อันหมายถึงความรวมถึงการคุ้มครองตามกฎหมายและสิทธิที่จะสามารถให้การป้องกันตนเองในชั้นศาล

สวัสดิภาพและสวัสดิการ

สวัสดิภาพและสวัสดิการขั้นพื้นฐานหมายถึง อาหาร เสื้อผ้า ที่อยู่อาศัย และการดูแลด้านสุขภาพ สิทธิที่จะได้รับสวัสดิการสังคมเป็นการรับประกันว่าประชาชนต้องสามารถเข้ารับการศึกษา เช่นเดียวกับมีสวัสดิภาพในชีวิต รวมทั้งรับประกันว่าประชาชนสามารถเลือกอาชีพได้โดยได้รับค่าจ้างที่เป็นธรรม (ไม่มีแรงงานที่เกิดจากการใช้กำลังบังคับ) และปกป้องบุคคลจากการล่วงละเมิดของนายจ้าง ทั้งยังให้สิทธิลูกจ้างในการเข้าร่วมสหภาพการค้าหรือแรงงานเพื่อปกป้องผลประโยชน์ของตนเอง

สิทธิเหล่านี้ เรียกอีกอย่างได้ว่า “สิทธิทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ”

นอกเหนือจากเรื่องสิทธิส่วนบุคคล ก็ต้องคำนึงถึงเรื่องสิทธิมนุษยชนด้วย

ความเป็นกลุ่มและสิทธิของแต่ละกลุ่ม

เป็นเรื่องสำคัญเหนือสิ่งอื่นใด ที่สิทธิดังกล่าวนี้จะต้องปกป้องกลุ่มชาติพันธุ์หรือชนกลุ่มน้อยจากการล่วงละเมิดในแง่ของเชื้อชาติหรือการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ทั้งรวมความถึงมาตรการเชิงบวกที่สนับสนุนการพัฒนาวัฒนธรรมและทรัพยากรของชนกลุ่มน้อยด้วย

ขอบเขตของสิทธิมนุษยชน

เมื่อพูดถึงสิทธิมนุษยชน จึงมีความหมายกว้างกว่า “สิทธิ” ตามกฎหมาย นักกฎหมายโดยทั่วไปมักอธิบายว่า “สิทธิ” คือประโยชน์ที่กฎหมายรับรอง ซึ่งเป็นไปตามหลักกฎหมายในขอบเขตที่แคบในแง่ที่ว่า คนจะมีสิทธิได้ ต้องมีกฎหมายรับรองไว้เท่านั้น ถ้ากฎหมายไม่เขียนรับรองไว้ย่อมไม่มีสิทธิหรือไม่ได้รับสิทธิแต่ในแง่ของ “สิทธิมนุษยชน” นั้นขอบเขตของสิทธิมนุษยชน กว้างกว่าสิ่งที่กฎหมายรับรอง ดังกล่าวข้างต้น สิทธิมนุษยชนที่ได้รับการรับรองทั่วโลก ว่าเป็นมาตรฐานขั้นต่ำของการปฏิบัติต่อมนุษย์นั้น สามารถจำแนกได้ครอบคลุมสิทธิ 5 ประเภท ได้แก่

1 สิทธิพลเมือง ได้แก่ สิทธิในชีวิตร่างกาย เสรีภาพและความมั่นคงในชีวิต ไม่ถูกทรมาน ไม่ถูกทำร้ายหรือฆ่า สิทธิในกระบวนการยุติธรรม ได้แก่ สิทธิในความเสมอภาคต่อหน้ากฎหมาย สิทธิที่จะได้รับการปกป้องจากการจับกุมหรือคุมขังโดยมิชอบ สิทธิที่จะได้รับการพิจารณาคดีในศาลอย่างยุติธรรม โดยผู้พิพากษาที่มีอิสระ สิทธิในการได้รับสัญชาติ เสรีภาพของศาสนิกชนในการเชื่อถือและปฏิบัติตามความเชื่อถือ

2 สิทธิทางการเมือง ได้แก่ สิทธิในการเลือกวิถีชีวิตของ ตนเองทั้งทางการเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม รวมถึงการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ เสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น และการแสดงออก สิทธิการมีส่วนร่วมกับรัฐในการดำเนินการที่เป็นประโยชน์สาธารณะ เสรีภาพในการชุมนุมโดยสงบ เสรีภาพในการรวมกลุ่ม สิทธิในการเลือกตั้งอย่างเสรี

3 สิทธิทางเศรษฐกิจ ได้แก่ สิทธิในการมีงานทำ ได้เลือกงานอย่างอิสระและได้รับค่าจ้างอย่างเป็นธรรม สิทธิในการเป็นเจ้าของทรัพย์สิน การได้รับมาตรฐานการครองชีพอย่างพอเพียง

4 สิทธิทางสังคม ได้แก่ สิทธิในการได้รับการศึกษา สิทธิการได้รับหลักประกันด้านสุขภาพแม่และเด็กต้องได้รับการดูแลเป็นพิเศษ ได้รับการพัฒนาบุคลิกภาพอย่างเต็มที่ ได้รับความมั่นคงทางสังคม มีเสรีภาพในการเลือกคู่ครองและสร้างครอบครัว

5 สิทธิทางวัฒนธรรม ได้แก่ การมีเสรีภาพในการใช้ภาษาหรือสื่อความหมายในภาษาท้องถิ่นตน มีเสรีภาพในการแต่งกายตามวัฒนธรรม การปฏิบัติกิจตามวัฒนธรรม ประเพณีท้องถิ่นของตน การปฏิบัติตามความเชื่อทางศาสนา การพักผ่อนหย่อนใจด้านการแสดงศิลปะ วัฒนธรรมบันเทิง ได้โดยไม่มีใครบังคับ

ความสำคัญของสิทธิมนุษยชน

สิทธิมนุษยชนมีความสำคัญในฐานะที่เป็นอารยธรรมโลก (World Civilization) ของมนุษย์ที่พยายามวางระบบความคิดเพื่อให้คนทั่วโลกเกิดความระลึกรู้ คำนึงถึงคุณค่าของความเป็นมนุษย์ ตั้งแต่ยอมรับความเป็นมนุษย์ ศักดิ์ศรี ชาติกำเนิด สิทธิต่าง ๆ ที่มีพื้นฐานมาจากความชอบธรรม ซึ่งตั้งอยู่บนพื้นฐานแห่งสิทธิชน ยังมีความสำคัญกับคำว่าชีวิต (Life) นอกจากนี้แล้วสิทธิมนุษยชนยังมีความสำคัญในแง่ของการเป็นหลักประกันของความเป็นมนุษย์สิทธิและ เสรีภาพ และสภาวะโลกปัจจุบันเรื่องของสิทธิมนุษยชนก็ไม่ใช่เรื่องประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น หากแต่เป็นเรื่องที่สังคมทั่วโลกต้องให้ความสำคัญ เพราะประเทศไทยในฐานะที่เป็นสมาชิกขององค์กรสหประชาชาติ ผูกพันตามพันธกรณีแห่งกฎบัตรสหประชาชาติ และที่สำคัญเรื่องของสิทธิมนุษยชนยังได้ถูกนำไปใช้ในทางการเมืองเศรษฐกิจระหว่างประเทศ เช่น การละเมิดสิทธิมนุษยชนในพม่าทำให้สหรัฐอเมริกาและสหภาพยุโรปคว่ำบาตรทางการทูต การงดการทำการค้าด้วย หรือกรณีการส่งกองกำลังทหารของสหประชาชาติเพื่อเข้าไปยุติการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ ในบอสเนีย เฮอร์เซโกวีนา และในโคโซโวของอดีตประเทศยูโกสลาเวีย เป็นต้น ด้วยสาเหตุและความสำคัญดังกล่าวมาข้างต้น เราจำเป็นต้องให้ความสำคัญในเรื่องสิทธิมนุษยชน เพราะมีความสำคัญทั้งในด้านสังคมโลกและการสร้างประชาธิปไตยในสังคมไทย

พัฒนาการสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

พัฒนาการการต่อสู้เพื่อศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์/สิทธิมนุษยชนในสังคมนั้นมียาวนาน สถานการณ์สำคัญของไทยที่ถือว่าเป็นมิติการต่อสู้เพื่อสิทธิเสรีภาพ ตั้งแต่ในยุคเริ่มเปิดประเทศภายหลังสนธิสัญญาเบาริง, เหตุการณ์ ร.ศ.103 ที่ชนชั้นสูงบางกลุ่มเรียกร้องให้มีการเปลี่ยนแปลงการปกครอง เหตุการณ์ ร.ศ.130 ที่คณะทหารหนุ่มก่อการกบฏเมื่อเปลี่ยนแปลงการปกครอง

การปฏิวัติ 2475 ที่ปรากฏพร้อมหลัก 6 ประการของปรีดี พนมยงค์ ซึ่งกล่าวถึงหลักสิทธิมนุษยชน เสรีภาพและความเป็นอิสระภาพ , การต่อสู้ในยุคเผด็จการทหารนับหลังจากรัฐประหาร 2490 จนถึงยุคระบบปฏิวัติของจอมพลสฤษดิ์ นับตั้งแต่ปี 2510 เรื่อยมา ซึ่งเป็นที่น่าสังเกตว่าแม่ไทยจะให้การรับรองปฏิญาสากลว่าด้วยสิทธิมนุษยชนตั้งแต่ปี 2491 แต่แนวคิดสิทธิมนุษยชนแบบอุดมการณ์เสรีนิยมตะวันตกก็เติบโตอย่างแข็งแกร่งในสังคมไทย ท่ามกลางบริบททางการเมืองที่ล่าหลังเป็นเผด็จการ แม้จะมีการต่อสู้และเรียกร้องสิทธิเสรีภาพอย่างเข้มข้น ในช่วง หลังเหตุการณ์ 14 ตุลาคม 2516 หลัง เหตุการณ์ 6 ตุลาคม 2519 ซึ่งต่อมาเรื่องของสิทธิมนุษยชนเป็นปรากฏการณ์ความสนใจและมีการถกเถียงกันอย่างมากรวมกระทั่งมีการก่อตั้งคณะกรรมการยุติธรรมและสิทธิมนุษยชนขึ้นเพื่อศึกษากฎหมายเพื่อร่าง พ.ร.บ. ที่แย้งต่อรัฐธรรมนูญหรือขัดต่อสิทธิมนุษยชน ทั้งปัญหาภายในและภายนอกประเทศ ในสมัยของรัฐบาล พลเอกชาติชาย ชุณหะวัณ แต่ก็ล้มเหลวเพราะความไม่ต่อเนื่องของอายุสภาผู้แทนราษฎร และความเป็นอิสระและความเป็นกลางในการทำงานรวมทั้งเรื่องผลประโยชน์ทางการเมือง และแม้ภายหลังเหตุการณ์พฤษภาทมิฬ 2535 ที่ถือได้ว่าเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างรุนแรงครั้งสำคัญในไทย ซึ่งชัยชนะของประชาชนมีผลผลักดันสร้างสำนึกสิทธิมนุษยชนที่จริงจังในสังคมไทย และสร้างกลไกต่าง ๆ เพื่อป้องกันอำนาจเผด็จการทางทหารและรัฐบาลของ นายอานันท์ ปันยารชุน ได้บริหารได้นำประเทศเข้าสู่สมาชิกของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยสิทธิพลเมืองและการเมือง จนถึงการจัดตั้งคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติขึ้นภายใต้รัฐธรรมนูญฉบับปี 2540 ที่ดูจะเป็นความหวังของผู้ด้อยโอกาสหรือผู้ไร้อำนาจที่ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน เป็นหนึ่งกลไกสำคัญของรัฐที่มีบทบาทในระดับหนึ่งในด้านคุ้มครองสิทธิมนุษยชนในสังคมไทย ซึ่งยังมีอาชีพอื่นอีกที่ทำหน้าที่นี้ เช่น ศาลรัฐธรรมนูญ ผู้ตรวจการแผ่นดินรัฐสภา เป็นต้น แต่ดูเหมือนรากเหง้าและปัญหาการละเมิดสิทธิมนุษยชนก็ยังดำรงอยู่ในสังคมไทย อันเป็นผลมาจากหลายสาเหตุ เช่น ระบบเศรษฐกิจการเมืองแบบเผด็จการ อำนาจนิยม ระบบทุนนิยม หรือวิถีพัฒนาที่มีได้เอาความเป็นมนุษย์และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์เป็นที่ตั้ง วัฒนธรรมความเชื่อที่ล่าหลังจนก่อมาความคิดที่ผิด ๆ ที่ไม่ศรัทธาคคุณค่าความเป็นมนุษย์และความเท่าเทียม เป็นผลให้เกิดความรุนแรงและสนับสนุนการละเมิดต่อสิทธิมนุษยชนจนฝังรากลึกมาถึงปัจจุบัน

สิทธิมนุษยชนในสังคมไทย

เป็นที่แน่นอนและทราบกันดีอยู่แล้วว่าสังคมไทยปัจจุบันเน้นความสำคัญของภาคเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งเป็นเศรษฐกิจทุนนิยมและระบบตลาดได้ครอบงำเศรษฐกิจโลก และภายใต้ระบบตลาดเศรษฐกิจทุนนิยมดังกล่าว ได้ทำให้เกิดการละเมิด สิทธิมนุษยชนที่มาพร้อมกับเศรษฐกิจในระบบตลาด ภายใต้เงื่อนไขของกติการะหว่างประเทศว่าด้วยเรื่องเศรษฐกิจ ทำให้เกิดการละเมิดสิทธิมนุษยชนขึ้นโดยในที่นี่จะขอกล่าวถึงสิทธิมนุษยชนซึ่งเป็นผลมาจากการพยายามก้าวไปสู่ความทันสมัย รัฐบาลได้ใช้กฎหมายโดยไม่คำนึงถึงผลกระทบที่จะเกิดกับชุมชน เห็นได้จากการจัดการทรัพยากรในภาคอีสาน เช่น การประกาศเขตวนอุทยานกับที่ดินทำกินของชาวบ้าน การให้สัมปทานป่าแก่กลุ่มอิทธิพลภายนอกชุมชน ด้วยการส่งเสริมการปลูกพืชพาณิชย์และการพัฒนาอุตสาหกรรม

ตัวอย่างของการละเมิดสิทธิมนุษยชน คือ กรณีเขื่อนปากมูล ที่หลังจากการสร้างเขื่อนได้ทำให้วิถีชีวิตของชาวบ้านเปลี่ยนแปลงไป ระบบนิเวศที่ลุ่มน้ำมูลก็ถูกเปลี่ยนแปลง เกิดวิกฤตในการทำมาหากิน ชาวบ้านบางส่วนต้องอพยพไปใช้แรงงานที่อื่น จำนวนปลาต่น้อยลง ชาวบ้านจับปลาไม่ได้พอเพียงแก่การเลี้ยงชีพ ทั้งที่เมื่อก่อนระบบนิเวศนี้สมบูรณ์ ปลามีมากชาวบ้านจึงจับปลาขายและเป็นรายได้เลี้ยงครอบครัว

นอกจากนี้แล้วยังมีกรณีการละเมิดสิทธิมนุษยชนอื่น ๆ อีก เช่นการฆ่าตัดตอนปราบปรามยาเสพติด ในบางรัฐบาล ปัญหาการค้าประเวณี การก่อการร้าย และความยากจนเป็นต้น ยังเป็นปัญหาของสังคมไทยในปัจจุบัน

สรุป

จากสภาพการณ์ในปัจจุบันที่ไม่ว่าจะเป็นประเทศในสังคมตะวันตกหรือสังคมตะวันออก ที่สะท้อนให้เห็นถึงการไม่เคารพต่อหลักการรับรองสิทธิเสรีภาพที่มีอยู่เสมอ ๆ โดยเฉพาะรูปแบบที่เกิดขึ้นบ่อยที่สุดของการละเมิดสิทธิเสรีภาพที่มีอยู่เสมอ ๆ โดยเฉพาะสิทธิเสรีภาพขั้นพื้นฐานของประชาชนก็คือความไม่เป็นธรรมอันเกิดจากการปฏิบัติขององค์กรหรือเจ้าหน้าที่รัฐ หรือความไม่เท่าเทียมกันภายใต้กฎหมายของรัฐนั่นเอง เห็นได้อย่างชัดเจนในสังคมไทยปัจจุบันนี้ ที่เกิดกรณีการละเมิดสิทธิเสรีภาพของประชาชนเสมอ ๆ ไม่ว่าจะเป็นกรณีของการปราบปรามผู้ค้ายาเสพติดโดยใช้นโยบายที่รุนแรงกรณีปฏิบัติต่อผู้ต้องหาหรือจำเลย กรณีการแทรกแซงสิทธิเสรีภาพในการแสดงความคิดเห็น โดยเฉพาะกับสื่อมวลชน เป็นต้น กรณีเหล่านี้ล้วนแสดงให้เห็นว่าแนวความคิดเรื่องการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน เป็นปรากฏการณ์ที่ถกเถียงกันมาช้านาน เพราะมีปัญหาช่องว่างระหว่างเจตนารมณ์ของบทบัญญัติในการเคารพสิทธิเสรีภาพต่าง ๆ กับหลักการปฏิบัติในการเคารพสิทธิเสรีภาพระหว่างกันที่เป็นเรื่องของอุดมการณ์ ทำให้เห็นได้ว่าบทบัญญัติที่รับรองสิทธิเสรีภาพดังกล่าวเป็นเพียงลายลักษณ์อักษรเท่านั้น จะเกิดผลบังคับใช้ได้จริงจังก็ขึ้นอยู่กับเจตนารมณ์ของผู้มีอำนาจในขณะนั้นว่าให้ความสำคัญ และเคารพต่อกฎเกณฑ์ในการคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนมากน้อยเพียงใด สิทธิและเสรีภาพที่รัฐธรรมนูญกำหนดไว้ จะต้องพยายามศึกษาและทำความเข้าใจว่าตนเองมีสิทธิและเสรีภาพมากน้อยประการใด เพื่อให้การใช้สิทธิในการปกป้องสิทธิเสรีภาพที่เกี่ยวข้องกับตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ในส่วนของรัฐเองในฐานะที่เป็นผู้สร้างกฎเกณฑ์ในการให้ความคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชนจะต้องกำหนดหลักการปกป้องและเยียวยาสิทธิเสรีภาพของประชาชนจากการใช้อำนาจที่มีชอบไม่ว่าจะเป็นอำนาจนิติบัญญัติ อำนาจบริหาร อำนาจตุลาการโดยรัฐต้องพยายามทำให้องค์กรหรือหน่วยงานที่ภาระหน้าที่ในการพิทักษ์คุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน ให้มีความเป็นอิสระ เป็นกลาง ปราศจากการแทรกแซงจากอำนาจที่มีชอบ เพื่อก่อให้เกิดตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพสูงสุด

เอกสารอ้างอิง

สิทธิมนุษยชน จาก บล็อกโอเคเนชั่น oknation .net

วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ปีที่ 31 ฉบับที่ 5 กันยายน-ตุลาคม 2555

บทวิเคราะห์ข้อมูล สถานการณ์และเชื่อมโยงเพื่อวางทิศทางแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2557-2561)